

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 268/03-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti I. K. K., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. J. T., Advokátska kancelária, P., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 551/95 na neverejnom zasadnutí 24. marca 2004 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 551/95 porušil základné právo I. K. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 551/95 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. I. K. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bardejov povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bardejov je povinný zaplatiť náhradu trov konania I. K. K. v sume 8 796 Sk (slovom osemtisíc sedemstodevät' desiatšesť slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. J. T., Advokátska kancelária, P., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti I. K. K. vo zvyšnej časti nevyhovuje .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 268/03-11 z 3. decembra 2003 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť I. K. K., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. T., Advokátska kancelária, P., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 551/95.

Sťažovateľ uviedol, že podal na okresnom súde 21. decembra 1999 dovolanie proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania sp. zn. 7 C 551/95 z 8. januára 1996. Okresný súd v predmetnej veci sťažovateľovi uznesením z 18. mája 1999 ustanovil právneho zástupcu. Proti spomínanému uzneseniu podal sťažovateľ 12. júna 2000 odvolanie a od tohto dátumu podľa neho okresný súd vo veci nekoná. Konanie na okresnom súde stále prebieha, takže zákonná lehota na podanie ústavnej sťažnosti je podľa neho zachovaná. Sťažovateľ namietal, že okresný súd porušil jeho ústavou garantované právo na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov tým, že od 12. júna 2000 do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu vo veci bezdôvodne nekoná a dosiaľ spis nepredložil na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Sťažovateľ sa vyjadril aj k otázke využitia sťažnosti na prietahy v uvedenom konaní v zmysle § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 80/1992 Zb.“): *„(...) Na nečinnosť súdu som sa v tomto konaní sťažoval. Konkrétne sťažnosťou z 11. 3. 1999 na Krajský súd v Prešove, ktorou sťažnosťou som sa domáhal podania správy o stave veci. Bolo to v takom štádiu konania keď som 10. 1. 1996 podal odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu v Bardejove o zastavení veci a do podania sťažnosti teda do 11. 3. 1999 som nemal doručené žiadne rozhodnutie súdu. Po podaní sťažnosti mi bolo dňa 4. 12. 1999 doručené uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 22. 5. 1997. Od tej doby som sa na nečinnosť súdu v konaní nestážoval, nakoľko som to považoval za zbytočné.“*

Na základe vyššie uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd svojím nálezom „určil“, že v konaní na okresnom súde po podaní dovolania (21. decembra 1999) vo veci sp. zn. 7 C 551/95 bolo porušené jeho ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ďalej aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v rozsahu 100 000 Sk, ktoré by bol okresný súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu, a taktiež aby zaviazal okresný súd zaplatiť mu trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 8 796 Sk.

V sťažnosti sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu odôvodnil výšku požadovaného finančného zadosťučinenia nasledovne: *„(...) Uvedené finančné zadosťučinenie požadujem z dôvodu spôsobenej nemajetkovej ujmy, ktorú som utrpel nečinnosťou Okresného súdu v Bardejove, ktorý od 12. 6. 2000 do dnešného dňa vo veci nekonal, aj keď mu v tom nič nebránilo a spis doteraz nepredložil Najvyššiemu súdu SR v Bratislave na rozhodnutie o dovolaní.“*

Na základe výzvy ústavného súdu z 30. septembra 2003 sa k sťažnosti sťažovateľa vyjadril (podaním sp. zn. Spr 640/03 z 30. októbra 2003) aj okresný súd. Vo svojom vyjadrení okresný súd podrobne chronologicky popísal priebeh celého doterajšieho konania v predmetnej veci. V ďalšom texte uviedol: *„Vychádzajúc z tejto chronológie úkonov je nesporné, že v konaní tohto súdu sp. zn. 7 C 551/95 došlo v čase od 28. 5. 2001 do 20. 9. 2002 k prietahom, no napriek tomu nečinnosťou súdu v tomto období nedošlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Nie každá nečinnosť súdu je totiž porušením skôr uvedeného ústavného práva. Pri posudzovaní otázky, či touto nečinnosťou súdu došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa je totiž nevyhnutné prihliadnuť na okolnosti prípadu, na skutočnosť, či na tejto nečinnosti sa spolupodieľal aj sám sťažovateľ, ale najmä, či u sťažovateľa bol taký stav, ktorý možno hodnotiť ako stav právnej neistoty.*

Ako vyplýva z obsahu spisu, sťažovateľ bol v tomto konaní v postavení žalovaného a keďže po podaní žaloby žalobcovia netrvali na svojej žalobe a teda vzdali sa svojich nárokov voči sťažovateľovi a ďalším žalovaným, na strane sťažovateľa nevznikol stav právnej neistoty, ktorý by bolo možné odstrániť iba včasným a zákonným rozhodnutím súdu.

Ak napriek tomu sťažovateľ podal nie len riadny opravný prostriedok, ale po tom, čo bol v odvolacom konaní neúspešný sa rozhodol podať aj dovolanie, t. j. mimoriadny opravný prostriedok, urobil tak, podľa nášho úprimného presvedčenia, rovnako ako v iných právnych veciach, ktorých je účastníkom, iba z „trucu“. V tejto súvislosti si dovoľujem poznamenať, že sťažovateľ je účastníkom vo viac ako 50 sporoch vedených len na tomto súde. Aj keď sme si vedomí toho, že táto skutočnosť nezbavuje súd povinnosti konať vo veci bez zbytočných prietahov, prietah významnou mierou spoluzavinil aj samotný sťažovateľ, ktorý, rovnako ako v iných prípadoch, dovolanie podal bez splnenia zákonných náležitostí, pričom aj keď na výzvy súdu na odstránenie väd svojich veľmi častých podaní obvykle vždy reaguje, ide o reakcie neadekvátne, urážlivé a neodstraňujúce vady jeho podania. Nezodpovedá pritom skutočnosti tvrdenie sťažovateľa, že súd od 12. 6. 2000 vôbec nekoná, lebo ako vyplýva zo skôr uvedenej chronológie úkonov, až na obdobie od 28. 5. 2001 do 20. 9. 2002 súd vo veci konal a jeho úkony smerovali k odstráneniu väd podaní sťažovateľa, rozhodnutiu o ním uplatnenom nároku na oslobodenie od súdnych poplatkov a následnom predložení veci na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

Dúfajúc, že ctený ústavný súd starostlivo zváži všetky okolnosti prípadu, sťažnosť sťažovateľa ako zrejme bezdôvodnú neprijme na ďalšie konanie. Dovoľujem si pritom dodať, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti nevyužil všetky dostupné právne prostriedky na dosiahnutie nápravy, keď nevyužil možnosť podania sťažnosti v zmysle § 17 a nasl. zákona číslo 80/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.“

Na základe výzvy ústavného súdu z 19. januára 2004 právny zástupca sťažovateľa v podaní z 20. januára 2004 ústavnému súdu oznámil, že netrvá na konaní ústneho pojednávania v tejto veci a súhlasí s upustením od neho.

Okresný súd vo svojom podaní zo 17. februára 2004 ústavnému súdu taktiež oznámil, že súhlasí s upustením od verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Žalobou zo 14. novembra 1995 doručenou okresnému súdu 16. novembra 1995 sa žalobcovia proti žalovaným vrátane sťažovateľa domáhali vypratania nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území B., zapísaných na LV č. 7421 ako parcela číslo 3090/1 (diely 2, 3 podľa geometrického plánu číslo 92439-341-059-88) a parcela číslo 3090/2 (diely 2, 6 podľa geometrického plánu číslo 92439-341-059-88).

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 551/95-16 z 8. januára 1996 konanie na základe späťvzatia návrhu žalobcami pred začatím pojednávania vo veci zastavil.

Dňa 10. januára 1996 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu o zastavení konania.

Okresný súd po doručení rozhodnutia všetkým účastníkom konania (okresný súd zisťoval pobyt žalovaných v treťom až siedmom rade a žalovanej v druhej rade, ako aj osobe označenej ako žalobca v treťom rade doručoval prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru v Bardejove) predložil vec 6. marca 1996 na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Košiciach.

Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 16 Co 144/96-35 z 22. mája 1997 rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Uznesenie bolo okresnému súdu doručené 24. júna 1997 a právoplatnosť nadobudlo podľa vyznačenej doložky právoplatnosti 4. júla 1997.

Okresný súd rozhodnutie odvolacieho súdu doručoval 25. júna 1997. Rozhodnutie bolo doručené všetkým účastníkom konania 4. júla 1997.

Dňa 10. septembra 1999 bolo okresnému súdu doručené dovolanie sťažovateľa z 8. septembra 1999.

Pokynom súdnej kancelárii zo 16. septembra 1999 nechala vo veci konajúca sudkyňa pripojiť spis sp. zn. Spr. 1575/99.

Pokynom súdnej kancelárii z 27. septembra 1999 uložila vo veci konajúca sudkyňa vyzvať sťažovateľa na predloženie lekárskeho potvrdenia preukazujúceho, že v čase doručovania rozhodnutia odvolacieho súdu (od 27. júna 1997 do 30. júna 1997) bol hospitalizovaný.

Sťažovateľ uvedené potvrdenie predložil okresnému súdu 15. októbra 1999.

Pokynom súdnej kancelárii z 18. októbra 1999 nechala vo veci konajúca sudkyňa preveriť hospitalizáciu sťažovateľa u jeho ošetrojúceho lekára. Pokynom z 29. novembra 1999 uložila vo veci konajúca sudkyňa opakovane doručiť uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 16 Co 144/96-35 z 22. mája 1997 sťažovateľovi.

Sťažovateľ podaním z 20. decembra 1999 doručeným okresnému súdu 21. decembra 1999 podal proti rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach č. k. 16 Co 144/96-35 z 22. mája 1997 dovolanie.

Pokynom súdnej kancelárie z 5. januára 2000 vo veci konajúca sudkyňa uložila vyzvať sťažovateľa na predloženie plnomocenstva udeleného advokátovi alebo právnikovi na jeho zastupovanie vzhľadom na zákonom ustanovené povinné právne zastúpenie v dovolacom konaní.

Sťažovateľ podaním z 20. januára 2000 doručeným okresnému súdu 26. januára 2000 požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu v konaní.

Okresný súd ustanovil 18. mája 2000 uznesením č. k. 7 C 551/95-57 sťažovateľovi za právneho zástupcu v dovolacom konaní komerčného právnika JUDr. S. S., B.

Ustanovený právny zástupca sa proti uzneseniu okresného súdu 2. júna 2000 odvolal.

Podaním z 12. júna 2000 doručeným okresnému súdu v ten istý deň sa proti rozhodnutiu o ustanovení právneho zástupcu odvolal sťažovateľ.

Pokynom súdnej kancelárie zo 6. novembra 2000 uložila vo veci konajúca sudkyňa vyzvať sťažovateľa, aby v lehote 8 dní predložil okresnému súdu odvolanie doplnené o zákonné náležitosti (mená a adresy účastníkov konania, podrobné odôvodnenie, dátum a podpis).

Sťažovateľ doplnil náležitosti odvolania podaním zo 16. novembra 2000 doručeným okresnému súdu 27. novembra 2000.

Okresný súd predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu (Krajskému súdu v Prešove) 26. januára 2001.

Krajský súd v Prešove vrátil 4. apríla 2001 vec okresnému súdu ako predčasne predloženú vzhľadom na to, že okresný súd nerozhodol ešte o oslobodení od súdnych poplatkov, o ktoré žiadal sťažovateľ v podaní z 20. januára 2000.

Pokynom súdnej kancelárii z 5. apríla 2001 uložila vo veci konajúca sudkyňa vyzvať sťažovateľa, aby v lehote 8 dní predložil okresnému súdu potvrdenie o výške svojho mesačného príjmu.

Sťažovateľ reagoval podaním zo 17. apríla 2001, v ktorom oznámil okresnému súdu výšku svojho mesačného príjmu, avšak na potvrdenie svojho tvrdenia nepredložil okresným súdom žiadané potvrdenie.

Pokynom súdnej kancelárii z 18. mája 2001 uložila vo veci konajúca sudkyňa opätovne vyzvať sťažovateľa, aby súdu predložil potvrdenie o výške svojho mesačného príjmu (vzhľadom na to, že na základe predchádzajúcej výzvy tak sťažovateľ neurobil).

Sťažovateľ reagoval podaním z 26. mája 2001 doručeným okresnému súdu 28. mája 2001, v ktorom oznámil, že dňom 21. mája 2001 skončil jeho pracovný pomer u zamestnávateľa AGRO, spol. s r. o., Bardejovská Nová Ves.

Pokynom súdnej kancelárii z 20. septembra 2002 uložila vo veci konajúca sudkyňa súdnej kancelárii vyzvať sťažovateľa, aby v lehote 8 dní predložil okresnému súdu potvrdenie o výške jeho mesačného príjmu, ako aj výške mesačného príjmu jeho manželky.

Sťažovateľ výzve okresného súdu, pokiaľ ide o výšku jeho príjmu, vyhovel podaním doručeným 8. októbra 2002.

Pokynom súdnej kancelárii zo 4. novembra 2002 jej vo veci konajúca sudkyňa uložila vyzvať AGRO, spol. s r. o., Bardejovská Nová Ves, aby ako zamestnávateľ sťažovateľovej manželky oznámila v lehote 7 dní okresnému súdu výšku ňou dosahovaného čistého mesačného príjmu počas obdobia roka 2002.

AGRO, spol. s r. o., Bardejovská Nová Ves výzvu okresného súdu prevzala 6. novembra 2002, keďže na ňu nereagovala, uložila vo veci konajúca sudkyňa 18. decembra 2002 súdnej kancelárii urgovať zaslanie požadovaných podkladov uvedenou spoločnosťou.

AGRO, spol. s r. o., Bardejovská Nová Ves oznámila okresnému súdu výšku čistého mesačného príjmu sťažovateľovej manželky v podaní z 2. januára 2003 doručenom okresnému súdu 7. januára 2003.

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 551/95-75 z 12. februára 2003 rozhodol, že sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznáva. Sťažovateľ podal proti uvedenému rozhodnutiu 28. februára 2003 odvolanie.

Okresný súd predložil vec 4. marca 2003 na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Prešove.

Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 4 Co 119/03, 4 Co 14/04 z 26. januára 2004 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 7 C 551/95-75 z 12. februára 2003, ktorým okresný súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, a zároveň zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 7 C 551/95-57 z 18. mája 2000, ktorým okresný súd ustanovil sťažovateľovi za právneho zástupcu v konaní JUDr. S. S., a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

Uznesenie bolo okresnému súdu doručené 16. februára 2004.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).“

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdneho orgánu, pričom k naplneniu tohto práva dochádza v zásade až právoplatným súdnym rozhodnutím vedúcim k efektívnemu vymoženiu priznaného práva. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (III. ÚS 173/03).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. I. ÚS 3/02, II. ÚS 813/00, III. ÚS 144/03).

Ústavný súd, súc viazaný návrhom (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), sa sťažnosťou zaoberal v rozsahu, v akom predmet konania vymedzil právny zástupca sťažovateľa, a konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 551/95 posudzoval v období po 21. decembri 1999, t. j. po doručení sťažovateľovho dovolania okresnému súdu.

A. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je návrh na vypratanie nehnuteľnosti. Konanie v predmetnej veci bolo zastavené na základe právoplatného rozhodnutia (uznesenie okresného súdu č. k. 7 C 551/95-16 z 8. januára 1996 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 16 Co 144/96-35 z 22. mája 1997, ktoré nadobudlo právoplatnosť 4. júla 1997), pretože navrhovatelia svoj návrh ešte pred uskutočnením prvého pojednávania vzali späť v celom rozsahu. V predmetnom konaní teda vôbec nedošlo k prejednávaniu merita veci, resp. vecnej stránky sporu, a preto dĺžka konania okresného súdu v danej preskúmvanej fáze konania nemohla byť ovplyvnené právnou ani faktickou zložitnosťou veci.

B) Z vyjadrenia predsedu okresného súdu vyplýva, že prietáh v predmetnom konaní podľa neho „(...) významnou mierou spoluzavinil aj samotný sťažovateľ, ktorý, rovnako ako v iných prípadoch, dovolanie podal bez splnenia zákonných náležitostí, pričom aj keď na

výzvy súdu na odstránenie väd svojich veľmi častých podaní obvykle vždy reaguje, ide o reakcie neadekvátne, urážlivé a neodstraňujúce vady jeho podania.(...)“

Ako vyplýva zo zistení ústavného súdu, sťažovateľ nerešpektoval výzvy okresného súdu na predloženie potvrdenia o výške jeho príjmov, ako aj výške príjmov jeho manželky, v dôsledku čoho bol okresný súd nútený ho k splneniu tejto povinnosti opätovne (dvakrát) urgovať, čím došlo k predĺženiu konania o takmer štyri mesiace. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že k právu účastníka konania na efektívny, rýchly a účelný postup súdu v konaní pristupuje procesná povinnosť účastníka konania prispievať k dosiahnutiu účelu súdneho konania včasným reagovaním na pokyny súdu a oznámením potrebných skutočností (§ 101 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Sťažovateľ v rámci tohto konania využil svoje procesné práva, napr. podaním z 26. januára 2000 požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj o ustanovenie právneho zástupcu okresným súdom, proti rozhodnutiu o ustanovení právneho zástupcu podal 12. júna 2000 odvolanie. Rozhodovanie o sťažovateľových procesných právach, najmä však zabezpečovanie podkladov pre tieto rozhodnutia a s tým súvisiaca nutná oprava, resp. doplnenie sťažovateľom vykonaných procesných úkonov, ktoré nespĺňali všetky náležitosti požadované zákonom (napr. doplňovanie dôvodov odvolania proti uzneseniu okresného súdu o ustanovení právneho zástupcu až na základe výzvy zo strany okresného súdu), taktiež prispeli k predĺženiu konania v predmetnej veci, za ktoré však nenesie zodpovednosť okresný súd. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že za neodstránenie stavu právnej neistoty v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníka konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takom prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (II. ÚS 52/99).

Aj podľa skutkových zistení ústavného súdu teda možno konštatovať, že k vzniknutým prieťahom v konaní, resp. k spomaleniu postupu okresného súdu prispelo aj správanie sťažovateľa, a táto skutočnosť bola ústavným súdom zohľadnená pri jeho rozhodovaní.

C) Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd zistil dlhé obdobie nečinnosti v postupe okresného súdu, ktoré malo výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu začalo 26. mája 2001, keď bola okresnému súdu doručená odpoveď s'ťažovateľa na jeho výzvu z 18. mája 2001, a trvalo takmer 16 mesiacov, teda až do 20. septembra 2002, keď nechal vo veci konajúci sudca opätovne vyhotoviť výzvu s'ťažovateľovi na predloženie potvrdenia o výške jeho príjmov. Nečinnosť okresného súdu vo vyššie označenom období bez toho, aby jeho postupu bránila zákonná prekážka, je potrebné považovať za zbytočné priet'ahy v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá už viac ako štyri roky a dva mesiace. Z uvedenej doby počas obdobia jedeného roka a štyroch mesiacov dochádzalo k zbytočným priet'ahom v konaní v dôsledku nečinnosti okresného súdu.

Vzhľadom na stav konania prezentovaný urobenými procesnými úkonmi vo veci (do dňa podania ústavnej s'ťažnosti nebol spisový materiál v predmetnej veci odstúpený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o podanom dovolaní), ako aj dĺžku konania nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy za ústavne akceptovateľnú. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené právo s'ťažovateľa bolo porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov

a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

3. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 100 000 Sk z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpel „(...) *nečinnosťou Okresného súdu v Bardejove, ktorý od 12. 6. 2000 do dnešného dňa vo veci nekonal, aj keď mu v tom nič nebránilo a spis doteraz nepredložil Najvyššiemu súdu SR v Bratislave na rozhodnutie o dovolaní*“.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde má primerané finančné zadosťučinenie povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi sumu 10 000 Sk. Táto suma zohľadňuje s prihliadnutím na predmet konania okresného súdu dĺžku zbytočných prietahov v tomto konaní (jeden rok a štyri mesiace) a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa, ale aj správanie sťažovateľa v konaní pred okresným súdom.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (II. ÚS 58/02, III. ÚS 111/02).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd vo zvyšnej časti uplatnenému primeranému finančnému zadosťučineniu v návrhu sťažovateľa nevyhovel.

4. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 8 796 Sk pozostávajúcich z dvoch úkonov právnej služby v uvedenom konaní (príprava a prevzatie zastupovania a písomné podanie na súd) vyčíslenú ako jedna tretina výpočtového základu za dva úkony právnej služby 2 x 4 270 Sk a paušálnej náhrady hotových výdavkov 3 x 128 Sk v zmysle ustanovení § 13 ods. 8 v spojení s § 1 ods. 3 a § 19 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“).

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právny zástupcom sťažovateľa vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. ak predmet sporu nie je ocniteľný peniazmi, odmena za jeden úkon právnej služby je jedna tretina výpočtového základu.

Predmet konania - ochrana základných ľudských práv a slobôd - je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením,

ktoré predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch (III. ÚS 29/03, III. ÚS 34/03).

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2002 dosahovala priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky výšku 12 811 Sk.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd priznal právnomu zástupcovi sťažovateľa náhradu trov konania spolu vo výške 8 796 Sk v súlade s platným právnym predpisom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2004